

Thi t thà là cha th ng d i

Tác Giả: Tu Ch ng/ Hoàng Long H i
Thứ Ba, 26 Tháng 5 Năm 2009 14:28

"Thi t thà là cha th ng d i"

(t c ng)

Đ ng bên quan tài c a V ng T n s p h huy t, anh b n tù Tr n Phú Tr c nói nh v i tôi, v t i nghi p:

- "Cái s th ng n y kh thi t! Nó thi t thà quá!"

Tôi cũng đang th ng tình cho anh b n tù n m trong quan tài, nh ng nghe Tr c nói, tôi không kh i c i th m vì s ng ngh nh trong nhân sinh quan c a ng i Vi t. Nói s ph n ch là cách an i. Ông tr i b t v y thì ph i v y. "B t phong tr n ph i phong tr n..." S ph n là do tr i, đó là quan đ m c a đ o Nho, nh ng t i sao Tr c l i nói "Nó thi t thà quá!" Vì nó thi t thà nên nó kh . V y nó kh là vì nó thi t thà. V y thì còn s ph n gì n a, trách tr i gì n a. Nó t t o cho nó cái s kh , đầu ph i t i tr i. Cũng theo cách nghĩ đó, theo nhà Ph t, nó t t o cho nó cái nghi p. Qu c a cái nghi p đó là s kh . Nhân cái nghi p là thi t thà. Vì thi t thà nên kh . N u quan ni m nh v y thì tri t lý đ o Ph t cũng... tr t l t. Làm ác thì m i ch u cái kh . Thi t thà mà cũng kh , v y nhân qu đầu có t ng ng nhau. Tôi nói ông Ph t nói tr t là tôi đúng ch gì n a! Tôi gi i thích cho Tr c nh v y, anh ta c i, trách nh tôi: "Anh thì c hay r c r i!"

Tôi ch lý lu n quàng xiên mà ch i nh v y, nh ng trên đ ng v , v a lái xe, v a nghe nh c "vàng" và tôi không ng t suy nghĩ v tính thi t thà c a V ng T n.

T t nghi p khóa 6 Th Đ c, kho ng năm 1958, theo nh b n đ ng khóa thì ít cũng lên lon thi u tá, trung tá, có ông lên đ i tá, V ng T n ch m i có đ i úy cũng là vì cái tính...thi t thà.

H i y, vi c lên lon không d nh sau n y. Đ th i gian qui đ nh thì lon chu n úy t đ ng lên lon thi u úy, thi u úy lên lon trung úy. T trung úy tr lên m i ph i "ch y". Ch y là nói nôm na, v n v là đ ngh lên b T ng Tham M u; còn nh đ c cách m t tr n là do m y ông t ng t l nh quy t đ nh ngay t i chi n tr ng. V ng T n ch a bao gi đ c lên lon t i m t tr n vì anh không thu c lo i đánh gi c chì. Th i c a T n là th i lên lon nào cũng ph i "ch y" mà T n thì không bi t "ch y" nên lon lá bao gi cũng sa ng i ta.

Khi có ch ng trình đào t o quan sát viên không quân, cũng khoái đi máy bay, nên V ng T n

Thật thà là cha thằng dúi

Tác Giả: Tu Ch&#ng/ Hoàng Long H&#i
Thứ Ba, 26 Tháng 5 Năm 2009 14:28

xin đi h&#c. Mãn khóa, anh v&# ph&#c v&# &# mi&# n Trung. V&# ng T&# n ch&# n mi&# n Trung vì Hu&# &# ngoài &# y. Anh hy v&# ng làm ngh&# bay, có đ&# p v&# Hu&# ch&# i. Anh ta đ&# n Hu&# th&# t, và v&# i b&# đ&# bay trên ng&# &# i, anh đi đ&# o ph&# Hu&# , – “Trông oai l&# m!” – nh&# anh ta nói.

- “H&# i đó tui tính c&# &# i m&# t cô Hu&# . Sao mà khó th&# . Nói chuy&# n, nó không nhìn mình, c&# nhìn xu&# ng đ&# t, không tán đ&# &# c.”

B&# i câu chuy&# n đó, có l&# n tôi nói Tr&# c: “May cha th&# ng T&# n. R&# &# c v&# m&# t cô r&# i ng&# a m&# t lên tr&# i mà than!”

Tr&# c không đ&# ng ý v&# i tôi, nói: “Duyên s&# c&# anh à! Nó không c&# &# i v&# Hu&# , v&# Ph&# &# c Tuy r&# &# c m&# t cô, đ&# i l&# i b&# m đ&# p h&# n!”

Trong b&# n tôi, Đ&# ng Ti&# n Đông, đ&# i phó, là tay ăn nói b&# o m&# m b&# o mi&# ng nh&# t. Có đi&# u, chuy&# n nó nói, làm ng&# &# i ta b&# t mãi nh&# ng v&# n ph&# i c&# &# i. Hôm đó, chúng tôi đang cu&# c đ&# t, cách tr&# i cũng không xa, b&# ng V&# ng T&# n b&# b&# nh. T&# n y&# u l&# m. Anh ta b&# th&# ng, m&# t m&# t ph&# n x&# ng đ&# i. H&# i đó, đ&# c&# u T&# n kh&# i b&# c&# a chân, T&# ng Y Vi&# n C&# ng Hòa nh&# H&# i Quân M&# chuy&# n T&# n ra h&# m đ&# i. Ngoài đó ph&# ng ti&# n đ&# y đ&# và t&# i tân h&# n. Thay vì c&# a, bác sĩ M&# ghép vào đ&# i T&# n m&# t thanh Inox, b&# t &# c, nên T&# n đi l&# i đ&# &# c, tuy không bình th&# ng. Vì là th&# ng binh, không mu&# n gi&# i ng&# , T&# n xin qua 101. 101 là đ&# n v&# tình báo, “t&# i” c&# a T&# n v&# i “cách m&# ng” n&# ng h&# n, coi nh&# “tù c&# i t&# o” lâu v&# . Vì đi đ&# ng khó khăn, Tr&# ng Đình Gòn, đ&# i tr&# ng, xin cán b&# Chinh, công an, cho T&# n kh&# i đi đ&# n cây, phá r&# ng, công vi&# c n&# ng nh&# c l&# m. Anh ta đ&# &# c giao nhi&# m v&# xu&# ng su&# i mài dao. Lâu lâu, s&# T&# n m&# t vi&# c, Gòn l&# y dao c&# a anh em, đ&# a cho T&# n đi mài. Dao không l&# t cũng mài. Gòn nói v&# i ng&# &# i có dao: “Không có dao thì ông ng&# i ch&# i. Th&# ng T&# n không có dao mài, th&# ng Chinh b&# t nó đi kéo cây. T&# i nghi&# p nó.”

Hôm T&# n b&# b&# nh, Đông nói v&# i cán b&# Chinh: “Cán b&# đ&# tui đem nó v&# ; l&# nó ch&# t ngoài r&# ng, cán b&# làm báo cáo m&# t l&# m!” R&# i Đông c&# ng T&# n v&# , có anh cán b&# b&# o v&# (t&# c là b&# n canh tù), c&# m súng đi theo. Đông nói nh&# v&# i T&# n: “Đ. má. Tao ph&# i hù th&# ng Chinh nó m&# i cho tao c&# ng m&# y v&# . V&# y mà m&# y vô &# n.”

T&# n nói: “Tao đi không n&# i, m&# y c&# ng. Tao bi&# t &# n m&# y. M&# y nói tao vô &# n cái chi?”

Thịt thà là cha thng d i

Tác Giả: Tu Chng/ Hoàng Long H i
Thứ Ba, 26 Tháng 5 Năm 2009 14:28

Đông nói: “Mày nói cảm n khi nào? Tao nói thịt, n u m y không ch u, tao b mà xu ng đây. M y ch u, tao c ng ti p v tr i. Ch u không?”

- “Ch u cái gì? Mày nói đi.” T n h i.

- “T i nó nói v m y đ p l m. Mai m t v m y lên thăm, mày hôn v mà giùm tao m t cái, còn không thì... đi b mà v nè!”

Nói xong, Đông gi b buông T n xu ng. T n nói: “Thôi đ c r i! Đ. m , anh em ch i ép nhau. Mày c ng tao v đi. Tao s nói v i v tao!”

Đông ph i đ ng l i gi a r ng mà c i ha h vì cái tính thịt thà c a T n. Nghe Đông thu t l i chuy n đó, anh em trong đ i ai cũng c i. Cũng có ng i v a c i v a nói: “Đ. m ! Th ng Đông m t đ y, v ng i ta mà đòi hôn.”

V y mà T n v n không h t tại n n v i Đông. Đang ngoà r ng, g n nhà thăm nuôi. Có ng i ra t n b i g i T n, báo cho bi t có v lên thăm. T n ho ng, không bi t làm sao! V tr i thay áo qu n thì m t thì gi . Vào thăm v ngay bây gi thì k c c! Anh ta đang m c qu n xà l n đi lao đ ng, đ a hai cái giò nh hai cây s y đen đ i thì k quá! Áo qu n thi u, ph i ti t ki m, v i Vi t C ng thì l y thân che c a thay vì l y c a che thân.

Gòn l i t i nói v i cán b Chinh, cho T n đi thăm li n ngay đi, cho v T n thăm s m, v s m, xe c khó khăn. Chinh đ ng ý, nh ng T n không đi thăm đ c vì không có qu n. Đông nói: “Mày m c qu n tao ch c đ c. Tao cho mày m n. Nh ng mày đ ng quên l i tao đ n nh v mà lên thăm l n tr c. L n n y ph i nh nghe không.” T n ch n ch . Đông nói:

- “Mày ph i t tao m i c i qu n ra cho mày. đi!”

T n l i ph i !

Thịt thà là cha thòng dúi

Tác Giả: Tu Ch&#ng/ Hoàng Long H&#i
Thứ Ba, 26 Tháng 5 Năm 2009 14:28

Đông lúi làm khó: “Mày ỏi gì y u xiù. ỏi to lên, nh ỏi quân tr&#ng v&#y.”

T&#n ỏi th&#t to! C&# b&#n đ&#ng chung quanh, ai cũng c&#i.

L&#n thăm đó, T&#n g&#p tai n&#n.

Cha m&# ch&#t, đ&# lúi cho T&#n căn nhà g&#ch. L&#n n&#y lên thăm, v&# T&#n bi&#u làm gi&#y ỏi y quy&#n cho th&#. Té ra, th&# có b&# là cán b&#. Th&# lúi nhà, sang tên cho cán b&# vì tên n&#y h&#a k&#t hôn v&#i th&#. Có nhà r&#i, tên cán b&# bèn “Qu&#t ng&#a truy phong”.

T&# đó, v&# T&#n không lên thăm ch&#ng n&#a. T&#n v&#a m&#t v&#, v&#a m&#t nhà, con T&#n v&# ỏi v&#i ch&# T&#n. Ch&# T&#n cũng nghèo, không ai thăm nuôi T&#n, hoàn c&#nh th&#t ái ng&#i. T&#n cam ch&#u s&#p h&#n mình, không than van, oán trách.

M&#t l&#n, v&# Đông t&# Đ&#-N&#ng vào thăm, Đông m&#i m&#y anh em cùng ăn chung m&#t b&#a, chia x&#ni&#m vui. Đang b&#a ăn, có ng&#i than phi&#n bây gi&# nhi&#u ng&#i b&# ch&#ng, không đi thăm nuôi vì đ&#i s&#ng khó khăn quá, không đi thăm đ&#c, cũng có ng&#i “ôm c&#m thuy&#n ai.” Hoàng, ng&#i cùng đ&#i, nói: “L&#y ch&#ng là m&#t s&# ch&#n l&#a, l&#y là l&#y ông bác sĩ, k&# s&#, ông sĩ quan. Bây gi&# lon lá m&#t h&#t, ch&# còn là th&#ng tù. Ai l&#y th&#ng tù làm gì.” Vài anh em t&# ý không đ&#ng ý v&#i l&#i gi&#i thích c&#a Hoàng, nh&#ng ông già Minh lúi góp ý: “C&# tr&#ng h&#p mình thì anh em bi&#t. Ng&#i đàn bà khi l&#y ch&#ng là h&# tìm m&#t ch&# che thân. Khi s&# che thân đó không còn n&#a thì h&# tìm cái khác. Các c&#u không th&#y s&# sinh ho&#t trong m&#t đàn bò sao. Con bò m&#nh nh&#t là con bò “cai qu&#n” h&#t t&#t c&# các con bò cái.” Ng&#ng m&#t chút, già Minh nói ti&#p: “Con gà tr&#ng mu&#n đ&# con gà mái, gi&# kêu túc túc, làm nh&# tìm đ&#c h&#t lúa đ&# con gà mái ch&#y t&#i.”

Gòn nói, gi&#ng b&#c t&#c:

- “Anh nói v&#y b&# không có chung th&#y hay răng?”

- “Có ch&# sao không,” già Minh nói, “nh&#ng ch&# ỏi m&#t s&# ng&#i, cái đó tùy thu&#c vào cá tính, văn hóa, n&#n n&#p c&#a gia đình, làng xã. ỏi n&#c ta, ng&#i ta c&# gi&# l&# làng là đ&# gi&# văn hóa c&#a làng là vì v&#y. Thành th&# l&# làng, có khi còn h&#n c&# lu&#t vua.”

Thịt thà là cha thng d i

Tác Giả: Tu Chng/ Hoàng Long H i
Thứ Ba, 26 Tháng 5 Năm 2009 14:28

Nghe già Minh nói, anh em thông c m ông. Ông b m t v t tr c khi “s p ti m” nh ng m y năm. V ông b ông đi l y m t ông t ng Quân Đ i C ng Hòa. Ch đ tr c thì ông b m t v , ch đ n y thì ông t t. Ông có cay đ ng v i đ i cũng không có gì l .

H n 5 năm sau, khi T n đ c tha v , không có nhà đ . Hai đ a con v i ch c a T n. Bà ch nghèo, hai đ a con th t h c. Còn v T n thì coi nh ... “Thuy n ra c a bi n”. T n đi tìm v , v T n tránh m t. Lâu lâu, tình c g p v , T n t i h i thăm thì v T n ki m c b đi.

C i t o v , T n làm nhi u ngh đ s ng. Nhi u ng i b n tù đ c tha, làm ngh đ p xích lô. T n, vì cái chân què, không đ p n i. Ngh ph thông th hai cho “c i t o viên đ c tha” là m “ti m” vá xe đ p bên đ ng. Nói “m ti m” cho oai. Ti m là kho nh đ t bên c t đèn, g n ngã ba, ngã t g ðó, v i m t cái ng b m to, m y mi ng ru t xe cũ, m t mi ng lon s a bò đ p th ng, đ c nhi u l đ làm bàn mài, m t h p keo, m y mi ng cao-su non, m t cái piston cũ, có cái bàn ép, và chai đ u đ đ t nóng piston khi mu n vá ép. Th ng ru t xe Honda ph i vá ép m i b n. Sáng đi, khuya v , ăn u ng t i “ti m”.

T n b Ph c Tuy ra Vũng Tàu, năng đ ng, đng khách h n. Có ti n, T n giúp ch nuôi con ch và con c a T n. R i T n b ngh đi buôn thu c Tây. M i năm nay, “chính quy n cách m ng” thi hành chính sách “b quan t a c ng” đ i T Đ c, n i b t xu t, ngo i b t nh p v i Tây ph ng nên cái gì cũng ph i “x p hàng c ngày” (xhcn) đ mua mà không có. Nh v y nên tàu “các n c Xã H i Ch Nghĩa anh em” vào ra c ng Vũng Tàu, tàu nào cũng buôn l u, đ c bi t các lo i thu c Tây, “m t hàng g n nh ” đ che đ u. Nh ng i ch quen bi t v i ngu n hàng n y nên T n đ c g i t i giao nhi m v đem hàng t Vũng Tàu lên Saigon. T n đ u hàng trong ng i, thu c Tây, nhi u nh t là “hàng Bun” (Hàng do Bulgaria s n xu t), đ p xe đ p ra kh i tr m, quá m t qu ng xa, h n m t cây s , T n đón chi c xe đ quen, đ h n gi tr c. G n t i Saigon, cũng cách tr m Văn Thánh c h n m t cây s , T n l i xu ng xe, l i tàn tàn đ p xe vô Saigon, giao hàng cho ng i quen, là đ u m i đ ng Ph m H ng Thái, bên ga Saigon cũ. L i có m i t mi n Tây lên nh n hàng v . T n ch có nhi m v giao hàng, nh n ti n công, còn giá hàng bao nhiêu, lên xu ng th nào, hai đ u m i trao đ i v i nhau. Nh làm vi c chăm ch và ch c ch n, không mánh mung, không ăn c p, ăn b t hàng nên các đ u m i tin t ng. Su t m y năm tr ng, nh ch u khó v y, tuy v t v , tuy đau m, lâu lâu cái chân b th ng l i tr ch ng đau nh c, T n v n c g ng làm tròn công vi c đ c giao, s ng qua ngày, còn đ ti n đ a cho ch nuôi con c a T n.

R i l i có tin đ n xô xao v vi c l p h s đ i M , đ c M b o lãnh, cho đ nh c . Ai t c i t o 3 năm tr lên, đ u đ c M cho đi h t. Ban đ u, T n không tin. C nh mình M nh n làm quái

Thị t thà là cha th ng đ i

Tác Giả: Tu Ch ng/ Hoàng Long H i
Thứ Ba, 26 Tháng 5 Năm 2009 14:28

gì. T n t nghĩ nh v y. Ai lon to, trung tá, đ i tá, t ng lãnh, M b không đ c m i ph i “gánh” đi. Còn nh T n, đ i úy quèn, i què qu t, M r c qua làm chi, nuôi báo cô! C suy nghĩ nh v y nên T n chăm lo “chuy n v n chuy n thu c Tây đ c u ng i”. T n hay đùa v i b n bè v công vi c c a mình, đ y “tính nhân đ o” nh v y.

Th ng đi Saigon, T n hay g p các b n “đ ng tù” nh Tr c, Kim, Hoàng, v.v... Ông già Minh thì đã qua đ i trong tr i c i t o, tr c khi T n đ c tha. Còn Đông thì v Đà-N ng, “buôn đ ng dài”, có nghĩa là mua hàng Saigon đem ra Đà-N ng và ng c i. Gòn thì v Long Khánh, làm r y, không g p Saigon bao gi . M i khi lên Saigon mà g p Đông thì th nào cũng có m t bu i “nh u ch t b”. Tuy không mu n “ch t b” nh Đông nh ng T n không th t ch i. B n nó có nhi u ti n, T n kh i đóng góp ho c “Cho mày đóng t ng tr ng”, nh Đông nói. Cũng qua b n bè, do h thúc đ y, T n cũng làm h s , g i lên qua Bangkok.

V T n nh y bén chuy n đi M n y h n T n nhi u, nên tr c khi T n làm h s , v T n đ n thăm, i n n khóc lóc, “Anh đi đ ng b em i t i nghi p. Em đ i đ t ch bao gi em cũng th ng anh.” T n c m đ ng khi nghe v nói. V i, cũng có i khuyên c a ch T n n a. “Ng i ta tr i v i mình, em không b đ c đâu! T i nghi p ng i ta i m!” V a th ng ch , i mang n ch nuôi con mình, T n nghe i, làm h s cho c gia đình: V , m y đ a con, m y đ a cháu con c a ch , T n nh n là con c a mình.

Tháng 10 năm 1992, gia đình T n đ n Cali, có h i t thi n b o tr . Các con, cháu c a T n, nh ng đ a i n v a đi làm v a đi h c, nh ng đ a nh ch đi h c mà thôi. Vì là th ng binh ch đ c cũ, các c quan t thi n khuyên T n nên ngh i nhà. T n đ c g i i p h s y khoa, đ c ăn tr c p “ti n b nh”, đ c “tr c p ti n nhà”, v.v... Cu c s ng t m n đ nh.

Đ n M ch a đ c n a năm, v T n i “giong bu m ra kh i” i n a. Giong bu m ra kh i là ti ng lóng c a Tr c báo cho b n bè hay khi ai h i thăm T n. Riêng v i T n, anh ta i bu n, ô m i y m i bu n trong lòng, cũng không than vãn, khóc lóc, nh h n m i năm tr c, v T n ra đi. S ph n. Bao gi T n cũng t an i mình b ng hai ti ng s ph n. Th ng thì T n th y th ng con nhi u h n th ng thân mình. Con cái bao gi cũng c n m . Chúng nó c n m mà v T n b T n, đi u đó không quan tr ng b ng m b con. Nghĩ i mình, so v i s ph n con, T n th y mình may m n h n. M T n v n th ng T n, g n g i v i T n, chăm nom, thăm vi ng T n cho đ n khi m T n qua đ i. “Con mình thì không đ c nh mình v y.” T n chép mi ng than, chua xót.

Năm ngoái đây, tôi đi Cali, không ph i đ thăm T n hay đi đám ma anh ta. Tôi đâu có bi t gì rõ v b nh tình c a T n. M y năm tr c, đi n tho i cho Tr c, h i thăm anh em, ng i n y, ng i kia. T t c b n tù cũ, đ u tìm i đ c h t, tr m t vài ng i, không bi t ở đâu, dù nh n g i nhi u i n. Tôi cũng tìm đ c s đ i n tho i c a Gòn, hi n Houston, li n báo cho Tr c bi t. Gòn

Thịt thà là cha thng dđi

Tác Giả: Tu Chng/ Hoàng Long Hđi
Thứ Ba, 26 Tháng 5 Năm 2009 14:28

bi n m t ngày ra tù t i gi , không ai bi t tin t c gì h t, trong khi vài anh em c tìm Gòn. Gòn, tính khí hào hi p, làm đ i tr ng, không ít l n c i tay đôi v i qu n giáo đ bênh v c anh em, nh t là v i Chinh, tên n y khá “ác ôn côn đ Vi t C ng.” – Câu Gòn th ng nói đùa v i anh em sau khi “đ u tranh” v i Chinh xong.

Tôi đi Cali thăm ông anh v và b n bè. V t i đó, g i đ i n tho i cho Tr c, h n đi ăn ph , nh ng tr c khi nh n l i, Tr c nói: “Tr c khi đi ăn ph v i v ch ng anh, tui t i ch anh đi vi ng đám ma th ng T n đã. Nó ch t r i, chi u nay chôn.”

H i t i n a thì Tr c gi i thích: “C năm nay nó không đi l i đ c. Bác sĩ l i m cái chân b th ng nh ng không h t. R i l i b bi n ch ng, phong th p, đau tim... Đ th b nh. Hai ngày tr c b đ t qu . Coi nh xong!”

H i t i v con, Tr c nói: “Không có tin t c gì v nó c , qua kh i truông, đi m t bi t. Nghe nói đi theo m t th ng nhân tình nào đó, c p khi th ng T n còn ò tù. May m n các con cháu nó đ u h c hành và t t nghi p đ i h c c . T n r t vui v v i c thành đ t c a t i nó. Đám ma, t i nó v đ . Riêng th ng T n thì v n cu ki m t mình cho đ n khi qua đ i! S nó v y!”

S ph n! L i s ph n! Cũng đ c thôi, dù đó ch là ti ng đ an i, nh t là v i m t ng i th t thà nh T n.